

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ КОЛОКВІУМ «РИМСЬКЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО: ЗДОБУТКИ ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА ГЛОБАЛЬНІ»

27 жовтня 2018 року на базі Національного університету «Одеська юридична академія» кафедрою цивільного права був організований та проведений Всеукраїнський Міжнародний колоквиум «Римське приватне право: здобутки європейські та глобальні», у роботі якого взяли участь представники юридичних вищих навчальних закладів, зарубіжні гості. Захід такого формату кафедрою цивільного права було проведено вперше.

Тема колоквиуму має особливе значення для України сьогодні, яка перебуває в стані розвитку національної правової системи. Зростання інтересу до вивчення римського приватного права зумовлене змінами в політичному, соціальному й економічному житті суспільства, переглядом національної концепції права з огляду на європейський вибір України, а також модернізацією вищої освіти. Україна впевнено прямує до входження в освітній і науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог.

Досконалість правової системи Стародавнього Риму, яка ґрунтується на абстрактних нормах світського права, ідеях приватного права, засадах справедливості й розумності, зумовила виникнення феномена рецепції римського права, що виражається у відродженні духу римського права, використанні його найбільш вдалив рішень та є яскравим доказом того, що римське право зберегло свій потенціал, унаслідок чого й стало «материнським» для багатьох європейських правових систем. Загальна рецепція римського права має глобальний характер і зумовлює необхідність поглибленого вивчення римського права як підґрунтя компаративістики, а рецепція римського приватного права є підставою його дослідження як основи сучасної цивілістики.

Отже, римське право необхідно розглядати не лише як одну з базових навчальних дисциплін для вищих навчальних закладів європейських держав, а й як підґрунтя сучасної цивілістики, яке визначає основні тенденції розвитку українського права, у тому числі цивільного.

Прийняття впродовж років незалежності України великої кількості нормативних актів, спрямованих на регулювання в приватній сфері, не забезпечує якісне оновлення українського законодавства, що зумовлюється безсистемним характером прийня-

тих норм, відсутністю єдиного підходу до вирішення правових проблем.

Прояви глобалізаційних процесів в українській історії протягом останніх двох десятиліть та євроцентрових процесів, що позначилися на всьому історичному шляху України, наразі переросли в повноцінні активні процеси. Однак паралельно з процесом національного самовизначення права України наразі відбувається зустрічний процес його пристосування до умов глобального та європейського регіонального правопорядку, процес його інтернаціоналізації й універсалізації. Саме тому обмін досвідом у питаннях рецепції римського приватного права, ознайомлення з міжнародними здобутками в цій сфері значно сприяють удосконаленню національного цивільного законодавства.

Відкрив роботу колоквиуму доктор юридичних наук, професор Є.О. Харитонов, який разом із доктором юридичних наук, професором О.І. Харитоновом розповів про рецепції римського права та інші феномени лабільності правових систем. Після цього з ґрунтовною презентацією виступив запрошений гість, професор зі Східно-Китайського університету політичних наук та права Ліонг Джанг. Тема лекції стосувалася впливу конфуціанства на формування цивільного права Китаю та викликала жвавий інтерес присутніх. Після виступу професора присутні обговорили доповідь та поставили питання, що їх цікавили.

Участь у конференції взяли представники кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» та з інших українських юридичних вузів. Зокрема, А.М. Гужва, запрошений гість із Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, представляв доповідь на тему «Інтерес як умова посесорного захисту (на прикладі інтердикту «Quod vi aut clam»)».

Завершив роботу колоквиуму професор Є.О. Харитонов, який звернувся до всіх учасників конференції зі словами подяки за участь та цікаву, плідну співпрацю.

Обмін досвідом, думками, аналіз процесів і проблем цивілізаційного вибору України та євроінтеграційних прагнень, які характерні для сучасного стану функціонування й розвитку держави, дали можливість присутнім напрацювати та схвалити рекомендації, які знайшли своє відображення в збірці, надрукованій за результатами колоквиуму.